

ادامه از صفحه اول

پیامدهای ناخواسته فرار چریک خائن

با سروسامان گرفتن و رشد چشمگیر سازمان آزادی‌بخش خلق‌های ایران، سازمان انقلابی حزب توده پیشنهاد وحدت میان دو گروه را می‌دهد. اما هر بار سِروس نه‌اوندی از این کار سر باز می‌زند. چون وحدت میان آنها موجب محدودشدن اختیاراتش در تشکیلات می‌شود. سرپیچی نه‌اوندی از این اتصاد، سوءظن را در اذهان افرادی که به فرارش باور نداشتند، تقویت می‌کند. اما سِروس نه‌اوندی و ساواک پیش‌دستی می‌کنند و جلسه‌ای با حضور اعضای سازمان و افراد برجسته آن ترتیب می‌دهند. در روز جلسه پیش از آن که پای سِروس نه‌اوندی به جلسه برسد، در حالی‌که عده بسیاری از فعالان سازمان آزادی‌بخش منتظر او بودند، ساواک یورش می‌آورد و در یک درگیری همه را بازداشت می‌کند و در این میان یازده نفر نیز کشته می‌شوند. همزمان عده‌ای از مسئولان سازمان نیز در کرج بازداشت می‌شوند. از می‌شوند. از روز بعد دستگیری‌های گسترده‌ای از سازمان انقلابی توده و سازمان آزادی‌بخش صورت می‌گیرد و حدود ۳۵۰ نفر بازداشت می‌شوند. از سِروس نه‌اوندی هیچ خبری نیست، نه در میان بازداشت‌شدگان و نه در بیرون از زندان. سِروس نه‌اوندی ناپدید می‌شود. حتی بعد از انقلاب نیز کسی از او خبری ندارد. بی‌شک این عملیات، یکی از موفق‌ترین و بی‌عیب‌ترین عملیات‌های ساواک بود که موجی از غرور و نخوت ناشی از این پیروزی را برای شاه و ساواک به همراه آورد و این باور را در ذهن آنها حک کرد که سازمان، پس از این پیروزی توانایی هر کاری را دارد. این دژ غرور و نخوت اما، چندان طول نکشید که بر سرشان آوار شد. آنها هرگز فکر نمی‌کردند از سِروس نه‌اوندی خائن، قهرمانی راستین در ذهن جوانان ایران ساخته شود. درست است که نه‌اوندی در بیمارستان پهبوش می‌شود و در حین پهبوشی گلوله‌ای به بازویش شلیک می‌شود و در همان حال به‌سرعت آن را جراحی و پانسمان می‌کنند و با نق‌ش‌های دقیق او را فراری می‌دهند تا دنبال طعمه‌ای برای ساواک باشند. اما از سوی دیگر از او قهرمانی می‌سازند تا جوانان را به این باور برسانند که می‌شود حتی از دست مخوف‌ترین دستگاه امنیتی کشور نیز فرار کرد. ساواک ۳۵۰ نفر را دستگیر و بسیاری از آنها را اعدام کرد. اما هزار هزار نفر را، ناخواسته به مبارزه علیه دستگاه استبداد تهییج کرد. این تهییج توده‌های انقلابی، پیامد ناخواسته‌ای بود که ساواک هرگز به آن فکر نکرده بود.

«پیامد ناخواسته»، اصطلاحی است که از شهرت بسیار در علوم انسانی برخوردار است. این اصطلاح -در معنای اخیرش- اولین بار از طرف «رابرت مرتون»، جامعه‌شناس آمریکایی مطرح شد. اگرچه پیش از آن جان لاک، آن را در نامه‌ای به یکی از نمایندگان پارلمان انگلیس، به کار می‌برد و آدام اسمیت نیز تعبیر جان لاک را برای نشان‌دادن خط‌پذیری برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصاد سیاسی به عاریت می‌گیرد. مکس ویر نیز در «جامعه‌شناسی دین» از این اصطلاح چندین‌بار استفاده می‌کند، اما این رابرت مرتون است که به‌طور موسع، از «پیامدهای ناخواسته» صورت‌بندی زیر را به دست می‌دهد. یک ضر غیرمترقبه؛ مثل امکان آبیاری از طریق چاه، که در عین پیشرفت بهره‌وری باعث افزایش بیماری‌های عفونی می‌شود.

دو فایده غیرمترقبه؛ شانس و بخت و اقبال و... سه. نتیجه منحرف‌شده؛ مثل کشورهایی که سالیان سال برای راهی از استتار مبارزه می‌کنند و به استقلال هم می‌رسند اما دچار آفات دیگری می‌شوند.

رابرت مرتون بر وجه آشوب‌ناک حیات بشری تأکید می‌کند و معتقد است آدمی هیچ‌کاه نمی‌تواند تمام‌وکمال بر جهان تسلط یابد. مرتون برای پیامدهای ناخواسته چند دلیل هم می‌آورد.

غفلت؛ متغیرهایی را معمولاً به‌عمد یا سهو نادیده می‌گیریم.

خطای تحلیل؛ تحلیل‌های ما از مسائل سیاسی و اجتماعی همواره از اندازه‌ای خط‌پذیری برخوردارند. غلبه منفعت بر مصلحت؛ با همان غلبه علایق کوتاه‌مدت بر علایق بلندمدت.

ارزش‌های بنیادین؛ تغییرات اجتماعی درازمدت معمولاً به تغییراتی در ارزش‌های بنیادین می‌انجامد که برحسب این تغییرات، برنامه‌ریزی بر مبنای ارزش‌های معین دشوار و ناممکن می‌شود.

آیه یاس؛ در بسیاری موارد دلیلی برای مسئله‌دارکردن و بحران‌سازی ناشی از تغییرات اجتماعی وجود ندارد. مردم خود می‌توانند بدون برنامه‌ریزی‌کردن از می مشکلات آریآند.

در مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نمونه‌های بسیاری از پیامدهای ناخواسته به وقوع پیوسته که گاه دولت و مردم را غافلگیر کرده است. اگر با این تئوری مرتون، مسائل را بررسی کنیم، پیامدهای ناخواسته بسیاری را می‌شود ردیابی کرد، که تبعات آن تا هم‌اکنون پابرجاست و گاه لاینحل باقی مانده است. پس نباید ناخواسته، به پیامدهای ناخواسته دامن زد.

جناب آقای محمدرضاقلی‌بابی

باکمال تاسف در گذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض

نموده واز درگاه ایزدیکتاپرای ان مرحومه علودرجات وبرای

جنابعالی و خانواده محترم صبروشکیبایی ارزومندمید

شرکت مهندسی طرح ویالایش

علی فتنبری

معاون وزیر جهاد کشاورزی

تجربه نفت نزدیک به ۳۰ دلاری تجربه‌ای است که می‌توانست برای اقتصادهای نفتی بسیار سخت و شکننده باشد به‌ویژه برای اقتصاد ایران که بودجه به‌شدت وابسته به نفت داشت، اما تجربه تحریم اقتصاد ایران، کنشش بودجه به درآمدهای نفتی را چنان کاهش داد که حتی در سال ۹۴ شاهد مالیاتی‌شدن بودجه کشور بودیم. کاهش درآمدهای نفتی و سیاست‌های دولت اعتدال، کشور را به سمت جذب سرمایه‌گذاری خارجی و گسترش مسیرهای کسب درآمد ارزی برد و کاهش اخیر نفت، نتوانست مطابق انتظار شوک منفی را به اقتصاد ایران وارد کند. این قدر پایین آمده که از نصف درآمدهای آنها در پیش‌انثار از مسائل سیاسی است. تشکیل کارتل و در مقابل آن تنش‌های سیاسی شدید بین اعضای کارتل موجب شده این اعضا به جای جنگ قیمت، بر جنگ مقدار تولید متمرکز باشند و هرکدام به دنبال افزایش سهم خود در عرضه نفت خام هستند، به‌طوری‌که قیمت در این‌بار به بانک جهانی نیز در آخرین بررسی خود درباره عواقب بازگشت ایران به صحنه تعاملات بین‌المللی و عرضه نفت به بازار جهانی، کاهش ۱۴درصدی را برای قیمت نفت پیش‌بینی کرده بود. این پیش‌بینی حتی

شرق؛ با وجود اینکه صنعت پتروشیمی یکی از صنایع جاذب و مزیت

اقتصاد ایران محسوب می‌شود، اما هنوز هم بر سر تعیین شاهرگ اصلی آن، یعنی نرخ خوراک، اختلاف‌نظرهایی وجود دارد. سخنان اخیر وزیر نفت درباره نهایی‌شدن نرخ خوراک در وزارت نفت، که به‌زودی از سوی دولت اعلام خواهد شد، نشان از آن دارد که دولت همچنان بر نرخ ۱۳ سنتی خوراک اصرار دارد که چندان باب طبع صنایع بزرگ فعال در این حوزه نیست. از طرفی هرازچندگاهی خبرهایی درباره حضور یا عدم حضور پتروشیمی‌ها در بورس به گوش می‌رسد. دراین‌زمینه دیدگاه حمید حسینی، فعال اقتصادی و عضو هیأت‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی را جویا شدیم.

کازنگرانی وزارت صنعت برای صنایع پتروشیمی، هرازچندگاهی در قالب‌های مختلف نمود پیدا می‌کند. یکی از این نوع حمایت‌ها پیگیری خروج پتروشیمی‌ها از بورس با آزادگذاشتن آنها در انتخاب حضور یا عدم حضور در بورس است. شما به‌عنوان فعال اقتصادی در این حوزه، با خروج از بورس پتروشیمی‌ها موافقت؟

خیر؛ موافق نیستم. به عقیده من اگر وزیر صنعت تا این حد نگران این موضوع است، چرا در واحدهای صنعتی کاری نمی‌کند؟ چرا با وجود اینکه با تأسیس شورای رقابت در راستای قیمت‌گذاری، عملاً سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان منحل می‌شد، برای حذف این سازمان اقدامی نمی‌کند؟ اگر نعمت‌زاده به‌دنبال آزادسازی است، انتظار می‌رود ابتدا باید این آزادسازی در صنایع دیگر اتفاق بیفتد نه در صنعت پتروشیمی، زیرا این صنعت هنوز انحصاری است و به اندازه کافی تولید نمی‌کند و نمی‌تواند پاسخ‌گوی کل بازار باشد، بنابراین باید هنوز نظارت کافی بر آن صورت گیرد. اگر شرایط کشور شرایطی عادی بود و امکان واردات خوراک پتروشیمی برای مصرف‌کنندگان وجود داشت، شاید نظارت و کنترل‌کردن و رگولاتوری صنعت پتروشیمی تا این حد مهم نبود، بنابراین این صنعت که تا حدودی انحصاری است، باید مدیریت و کنترل شود.

آزادواقع از آنجا که انحصاری است، نمی‌توان ورود آن را به بازار آزاد پذیرفت؟

همین‌طور است. با این منطق که رانت در صنعت پتروشیمی وجود دارد، با استفاده از ابزار بازار بورس کالا، رانت هزار میلیارد تومانی در این صنعت را از بین بردیم و این صنعت را نجات دادیم. وقتی قرار بود بورس کمک کند پتروشیمی از قیمت‌گذاری از نظر پارانهای خارج شود، همه واحدهای پتروشیمی برای حضور در بورس کالا سر دست می‌شکستند، امروز که نفع برده و سود کرده‌اند، چرا قصد دارند از بازار خارج شوند؟ بورس نهاد مدرنی است که موجب شفافیت و رقابت می‌شود و هزینه‌های اداری، بازاریابی و... را کاهش می‌دهد و درعین‌حال باعث می‌شود فساد اداری کاهش پیدا کند و اعمال سلیقه مدیران در امور اجرائی به حداقل برسد. این امتیازهای بورس دیده می‌شود و دست بر این گذاشته‌اند که بورس نتوانسته وظیفه خود را درست انجام دهد و کارکردش را از دست داده است. سؤال این است که آیا اگر نهاد یا سازمانی به‌دلیل دخالت سازمان‌های ذریط، کارکرد اصلی خود را ندارد، باید این نهاد یا سازمان را از بین برد یا باید آن را اصلاح کرد؟

کابعنی شما معتقد هستید بورس برای پتروشیمی‌ها خوب است، اما وقتی سازمان‌هایی، مانند سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، در کار آن دخالت می‌کنند ایرادهایی در کارکرد آن پیدا می‌شود و به‌جای حذف بورس، باید کاستی‌های آن را برطرف کنیم؟

بله؛ در بورس دخالت می‌شود و کارکرد آن شفاف نیست. جدا از

اقتصاد

یادداشت

پشت پرده نفت ۳۰ دلاری

جنگ کارتل‌ها بر سر سهم تولید

در صورت اشتباه‌بودن، باز هم موجب شوکی منفی به قیمت نفت شد. با نگاهی به رفتار قیمتی نفت در بازه بلندمدت، می‌بینیم قیمت نفت در حال تجربه یک شوک تاریخی است و براساس تحلیل تکنیکال، حداقل می‌توان آثار انتظاری آن را یکی از علل تداوم روند کاهش قیمت نفت دانست. این به معنی خنثی‌شدن بخشی از آثار حذف تحریم‌ها و بازگشت دلارهای ارزی بلوکه‌شده و باقی‌ماندن اقتصاد در کمای رکود است. قیمت نفت که در اردیبهشت‌ماه به اوج خود یعنی ۶۴ دلار رسیده بود، دوباره به سرآشینی نزول افتاده و درحال‌حاضر بین نزدیک به ۳۰ دلار به ازای هر بشکه نوسان می‌کند. از سال ۲۰۰۴ تاکنون روند قیمت نفت فرازونشیب‌های زیادی داشته که نتیجه حوادث سیاسی منطقه و سیاست‌گذاری‌های اوپک ... بوده است. این نوسانات و شوک‌ها، نته‌تها بودجه کشور را که به‌عنوان یک اقتصاد نفتی وابستگی شدیدی به قیمت نفت دارد، بلکه به‌طور مستقیم غیرمستقیم، درآمد ناخالص ملی ایران را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهند.

رابطه‌کارایی دولت‌ها با درآمد نفتی

با نگاهی به وضعیت درآمدهای نفتی دولت‌های مختلف، مشاهده می‌کنیم همواره هر چه دولتی

درآمد حاصل از فروش نفت (میلیارد دلار)		
دولت‌سازندگی (پنجم و ششم)		۱۲۳۳٫۶۰
دولت اصلاحات (هفتم و هشتم)		۲۰۶٫۲۷
دولت احمدی‌نژاد (نهم و دهم)		۵۷۸٫۳۳
برآورد برای دولت اعتدال (یازدهم) با فرض تداوم روند کنونی		۱۴۰

توصیه حسینی درباره حمایت همه‌جانبه وزیر صنعت از پتروشیمی‌ها

نعمت‌زاده به فکر انحلال سازمان حمایت باشد

این مسئله، سایت بهین‌یاب سازمان وزارت صنعت، معدن و تجارت هم که مبنای تخصیص سهمیه‌هاست، اشکال دارد. وزارت صنعت می‌گوید بورس فساد دارد و تولیدکنندگان پایین‌دستی ناراضی هستند، درحالی‌که اگر ناراضیاتی وجود دارد، ناشی از ایراد سایت بهین‌یاب است.

کاموافقان خروج محصولات پتروشیمی از بورس می‌گویند در بورس کالا، عرضه محصولات بالاست، اما باوجوداین عرضه، دولت به‌دلیل نفوذی که دارد، تک قیمتی تعیین کرده و قیمت کاهش پیدا نمی‌کند.

نظر شما چیست؟

ایسن همان دخالت در کارکرد بورس است. در همه‌جا دنیا وقتی یک قیمت روی تابلو رفت و خریدار نداشت، قاعدتاً فروشنده باید در قیمت خود تجدید نظر کند. ما در بورس دخالت می‌کنیم و اجازه نمی‌دهیم فروشنده قیمت خود را کاهش دهد. به‌جای واردآوردن فشار برای حذف بورس، باید به رفع ایرادها کمک شود. اگر شرکت‌های واسطه‌ای و دلال‌ها را از چرخه خریدوفروش و توزیع محصولات پتروشیمی خارج کنیم، هم به نفع اقتصاد کشور است و هم به نفع بینگاه‌های تولیدکننده و خریدار محصولات. علاوه بر این وزارت اقتصاد و سازمان امور مالیاتی هم می‌توانند مالیات شفاف بگیرد. بورس به شفافیت اقتصادی کمک می‌کند و درمجموع، کلیت اقتصاد از این شفافیت سود می‌برد. اگر قرار باشد واحدهای تولیدی اجازه پیدا کنند با هرکسی که می‌خواهند دادوستد کنند، چه تضمینی وجود دارد که دوباره رانت و فسادی که قبلاً در صنعت پتروشیمی وجود داشت، رواج پیدا نکند. ما به‌دلیل رانت و فسادی که در توزیع محصولات پتروشیمی بود، به بورس پناه آورده‌ایم. برخی استدلال کرده‌اند که در فرایند فروش محصولات در بورس کالا، فروشنده نمی‌تواند برای فروش محصولات آینده خود برنامه‌ریزی و بازاریابی کند. باید گفت تا حالا که هر محصولی تولید کرده‌اند به فروش رفته است، فکر نمی‌کنم واحدی باشد که به اندازه ظرفیت خود تولید کرده باشد، اما نتوانسته باشد آن را بفروشد یا صادر کند. ایراد دیگری که وارد کرده‌اند این است که واحدهای پتروشیمی نمی‌توانند به خریداران محصولات خود خط اعتباری بدهند، درحالی‌که این کار را در بورس بهتر می‌توان انجام داد. اگر واحدهای تولیدکننده آمادگی داشته باشند که محصول را مدت‌دار بفروشند، حتما در بورس هم می‌توانند این کار را انجام دهند. استدلال‌هایی که برای خروج محصولات پتروشیمی از بورس شده چندان محکم و پذیرفتنی نیست. اگر بورس شفاف و کارا باشد، این استدلال‌ها را می‌توان با ابزارهایی حل کرد.

کابا فرض پذیرش خروج محصولات پتروشیمی از بورس، رانت ایجاد می‌شود یا نه؟

با خروج محصولات از بورس، به مدیری که پشت میز نشسته است

خروج از اقتصاد نفتی است. اصلی‌ترین راهکارهایی که همواره به دولت پیشنهاد شده، جلوگیری از خام‌فروشی است. جلوگیری از فروش نفت خام و فراوری آن با ایجاد ارزش افزوده در بخش‌های تولید ناخالص داخلی، ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی می‌شود. یکی دیگر از اشکالاتی که به روند عرضه نفت در اقتصاد ایران وارد است ،منحصر‌بودن آن به دولت است. انحصاری‌کردن نفت و حذف بخش خصوصی در عرضه آن در سطح بین‌المللی و داخلی، موجب کاهش بهره‌وری و حذف قدرت رقابت‌پذیری نهادهای نفتی کشور شده که این موضوع از درجه اهمیت بالایی برخوردار است و باید در اولویت دولت قرار گیرد. از دیگر راهکارها برای بهبود شرایط درآمدی کشور، بهبود استراتژی‌های قیمتی است. یکی از مهم‌ترین بخش‌های کشف قیمت در هر بازاری، بازاریابی دقیق با توجه به ویژگی کلای مذکور دارد. درحال‌حاضر روش فروش و قیمت‌گذاری نفت در ایران به روش‌های سنتی صورت می‌گیرد و تحلیل‌های تکنیکال و فاندانتمانل برای قیمت‌گذاری و بازاریابی این محصول صورت نمی‌پذیرد. این موضوع در کنار کاهش قیمت نفت در ماه‌های اخیر و تداوم روند نزولی آن، می‌تواند به کسری بودجه‌های مخربی برای دولت اعتدال منجر شود که باید دولت با درایت و بهبود استراتژی‌های خود و به‌کارگیری دقیق‌تر و جدی‌تر اقتصاد در این زمینه، مسیر را برای اجرای سیاست‌های اصلاح‌طلبانه خود هموار کند. میراث رکود، تورم، کسری بودجه و شرایط نامناسب تعاملات بین‌المللی و در کنار آن سقوط شدید قیمت نفت، می‌توانست هر دولتی را زمین‌گیر کند. در شرایط کنونی کارآمدی دولت اعتدال به جای اجرای اهداف والای اقتصادی، صرف کنترل قطار اقتصاد ایران در ریل شده است.

اختیارهایی برای تخصیص سهمیه داده می‌شود. چه تضمینی وجود دارد همان مسائلی که قبلاً وجود داشت، تکرار نشود.
کابس رانت ایجاد خواهد شد؟

هیچ منطق و استدلالی نیست که تضمین کند اگر فروش به واحدهای پتروشیمی واگذار شود، فسادی بروز نمی‌کند. هرچه بتوان رابطه خریدار و فروشنده را با سیستم‌هایی مانند بورس به حداقل رساند، فساد کمتر خواهد شد.

کازاین مسئله که بگذریم انجمن کارفرمایان صنعت پتروشیمی معتقد است نرخ خوراک برای پتروشیمی‌ها در ایران نسبت به دیگر کشورها بالاست. نظر شما دراین‌باره چیست؟

متأسفانه ما نتوانسته‌ایم منطقی برای قیمت‌گذاری نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین کنیم. یک روز در قانون هدفمندی یارانه‌ها گفتیم نرخ خوراک ۶۵ درصد قیمت صادراتی منطقه باشد. بعد از آن گفتیم منظور از قیمت صادراتی منطقه، قیمت صادراتی جنوب است. بعد گفته شد خلیج‌فارس قیمتی برای گاز صادراتی ندارد. سال بعد قیمت فیکس برای خوراک مشخص شد و مجلس نرخ را روی ۱۳ سنت تصویب کرد. در بودجه سال گذشته یک فرمول ترکیبی از متوسط قیمت واردات و صادرات و متوسط قیمت خوراکی که با صنعت داده می‌شود و قیمت خوراک کشور رقیب، تهیه و پیش‌بینی شد که ملاک قیمت‌گذاری نرخ خوراک باشد، اما باز هم با این فرمول به نتیجه نرسیدیم. در این‌ فرمول باید قیمت خوراک در بازار رقیب هم در نظر گرفته شود، اینکه کشور رقیب، کدام کشور است محل اختلاف است؛ استدلال وزارت نفت با توجه به آینده صنعت پتروشیمی و با نظر به اینکه از شل گاز حدود ۳۰ درصد اتیلن تولید می‌شود، رقیب آینده صنعت پتروشیمی، آمریکا است. قیمت خوراک در بازار آمریکا براساس اطلاعاتی که من دارم بیش از ۱۲ سنت نیست، اما وزارت نفت ادعا دارد که نرخ خوراک در آمریکا بین ۳۰ تا ۴۰ سنت است.

کامگر نرخ‌ها مشخص نیست؟

اگر مشخص بود که بچئی نبود، معمولاً دسترسی به قراردادها میسر نیست. اطلاعات قابل استنادی هم نیست که بتوان به آن اعتماد کرد. هیچ مرجع مطمئنی نیست که بگوید کدام طرف درست می‌گوید. پیشنهاد من به وزارت نفت و مجموعه تصمیم‌گیران این بود که این مسئله را به مجمع جهانی گاز ارجاع دهند تا قیمت منطقه‌ای گاز را اعلام کند و این قیمت را به‌عنوان یک فرمول قبول کنند. این را بپذیریم و سردرگمی واحدهای پتروشیمی، سهامداران بورس و سرمایه‌گذاران آینده این صنعت را تمام کنیم. حالا ما فرصت محدودی برای جذب سرمایه خارجی داریم؛ سرمایه‌داران برای پروژه‌های جدید وارد ایران می‌شوند. وقتی نتوانسته‌ایم نرخ خوراک را تعیین کنیم سرمایه‌ای وارد این صنعت نمی‌شود. وقتی فضای کسب‌وکار کشور نامطلوب و آزادی اقتصادی پایین است، همچنین هزینه‌های متفرقه در اقتصاد زیاد و دخالت دولت و نهادها در فعالیت‌های اقتصادی بالاست، حتماً باید قیمت خوراک، قیمت رقابتی باشد که مجموع شرایط را رقابتی کند. ممکن است قیمت خوراک فعلی مناسب باشد؛ اما با توجه به شرایط نامساعد دیگر در فضای کسب‌وکار و اقتصاد کشور، باید برای ایجاد انگیزه در سرمایه‌گذار خارجی از اهرم قیمت گاز که جزء مزیت‌های کشور است، استفاده کنیم تا در مجموع، بسته ارائه‌شده به سرمایه‌گذار خارجی در برابر فرصت‌های سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها قابل رقابت باشد. اگر نتوانیم این کار را انجام دهیم فرصت‌سوزی کرده‌ایم. شاید واحدهای فعلی با خوراک ۱۳ سنت هم نتوانند سودآور شوند، اما این‌ها سرمایه خود را برگشت داده‌اند؛ ولی سرمایه‌های آینده چشم‌انداز روشنی برای ورود ندارند.

بازار

گزارش ۹ماهه‌نشان می‌دهد

سهم ۲۶/۱۲درصدی ارزش کل معاملات در دست ۵کارگزار

محبوبه مومن زاده - کارشناس بازار سرمایه

● در پایان معاملات هفته منتهی به دوم دی سال جاری، شاخص کل با ۷۲۷ واحد کاهش نسبت به هفته قبل، به رقم ۶۱هزارو ۴۲۰ واحد رسید. شاخص بازار اول و ۵۶۴ واحد کاهش به رقم ۴۲هزارو ۱۶۷ واحد بالغ شد و شاخص بازار دوم با هزارو ۲۶۶ واحد کاهش، عدد ۱۳۹هزارو ۷۰ واحد را تجربه کرد که به ترتیب با ۱،۳۲ درصد و ۰،۹ درصد کاهش نسبت به هفته قبل مواجه شدند.

در پنج روز کاری این هفته ارزش کل معاملات سهام و حق تقدم به سه‌هزارو ۸۰۳ میلیارد ریال بالغ شد که نسبت به هفته قبل ۹۰،۲ درصد افزایش یافته است. به گزارش روابطعمومی بورس تهران، تعداد دوهزارو ۱۱۶ میلیون سهم و حق تقدم در ۱۵۲ هزار دفعه معامله شد و به ترتیب ۴۴،۳ درصد و ۳۴ درصد افزایش را نسبت به هفته گذشته تجربه کرد. همچنین دومیلیون و ۵۹۶هزارو ۲۶۰ برکه اوراق مشارکت به ارزش دوهزارو ۶۰۱ میلیارد ریال معامله شده افزایش نسبت به هفته گذشته را نشان می‌دهد. شاخص فرابورس نیز از عدد ۶۸۵ به ۶۷۶ کاهش یافت و بازار فرابورس شاهد معامله ۷۹۶ میلیون ورقه بهادار به ارزش شش‌هزارو ۶۲۸ میلیارد ریال بود که این وضعیت از افزایش ۱۶درصدی حجم و ۹۹درصدی ارزش معاملات در مقایسه با هفته قبل از آن حکایت دارد. گزارش‌ها نشان می‌دهد پنج شرکت کارگزاری ۲۶،۱۲ درصد کل ارزش معاملات را در ۹ماهه اول سال جاری به خود اختصاص دادند. شرکت‌های کارگزاری مفید با ۶،۵۵ درصد، کارگزاری خبرگان سهام با ۶،۴۴ درصد، کارگزاری صبا تأمین با ۵،۱۲ درصد، کارگزاری بهکزین با ۴،۰۶ درصد، کارگزاری بانک پاسارگاد با ۳،۹۵ درصد در رتبه‌های اول تا پنجم این رتبه‌بندی قرار دارند. در هفته گذشته سهام شرکت تأمین سرمایه امید با هدف افزایش گزینه‌های در دسترس بازیگران بازار سهام، متنوع‌سازی ابزارهای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری و نیز صنایع و شرکت‌های پذیرفته‌شده به عنوان اولین شرکت از این صنعت در فهرست نرخ‌های بازار دوم بورس اوراق بهادار تهران، پذیرش شد. پذیرش شرکت‌های تأمین سرمایه که به لحاظ اندازه، گستردگی دامنه فعالیت، ساختار سازمانی دقیق، بازدهی مناسب و گزارشگری مطلوب از پتانسیل‌های خوبی برای حضور در بازار سهام برخوردارند، می‌تواند کمک مهمی برای حرکت در مسیر افزایش حضور شرکت‌های فعال در صنایع جدید و نیز سایر شرکت‌های تأمین سرمایه در بازار اوراق بهادار باشد. همچنین در فرابورس هم با واگذاری ۱۰ درصد سهام شرکت کیمیای زنجان گستران در بازار دوم، هفتمین عرضه اولیه اسمال فرابورس ایران رقم خورد و هر سهم این شرکت با نهاد «کیمیا» در فرایند عرضه اولیه، سه‌هزارو ۳۵۰ ریال کشف قیمت شد. هفته گذشته خبر برگزاری نشست بانک خاورمیانه با تحلیلگران و اصحاب رسانه نیز منتشر شد. بانک خاورمیانه به‌عنوان اولین بانک، با همکاری کانون کارگزاران و بورس اوراق بهادار تهران این نشست را برگزار کرده است. نشست با تحلیلگران Analyst Day یکی از متداول‌ترین سیستم‌های برقراری ارتباط و مورد انتظارترین آتهاست و شرکت‌ها در این نشست، جزئیات بیشتری از عملکرد مالی خود را ارائه می‌کنند. این نشست‌ها معمولاً به وسیله بیشتر شرکت‌های بزرگ برگزار می‌شود. تشکیل چنین جلساتی یکی از مؤثرترین و کاراترین روش‌های است که مدیریت می‌تواند با استفاده از آن با بازار اوراق بهادار ارتباط برقرار کند. به دلیل همین اهمیت است که گاهی در برخی از شرکت‌ها سالانه چهارگ کنفرانس خبری برگزار می‌شود. این جلسات می‌تواند تصویری مناسب از چشم‌انداز، عملیات و اطلاعات مرتبط با شرکت‌ها را به سرمایه‌گذاران ارائه کند. حتی شرکت می‌تواند دستاوردهای جدید را در این نشست معرفی کند و معمولاً مدیران مرتبط با بحث‌های جدید نیز در جلسه حضور می‌یابند. بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد داده که شرکت‌های پذیرفته‌شده در این بازار، اقدام به برگزاری این نشست‌ها کنند.

عنوان شاخص	۲۵ آذر	۲ دی	تغییر
کل	۶۲۱۴۳۳	۶۱۴۳۰۷	-۷۲۶۶
شاخص قیمت	۲۴۱۹۲۳	۲۳۹۰۹۵	-۲۸۲۸
شاخص کل (بازار)	۹۶۱۲	۹۴۶۷۸	-۱۴۴۵
شاخص قیمت (بازار)	۸۱۵۸۴	۸۰۳۵۸	-۱۲۲۶
آرژداشاو	۸۱۸۰۵۶	۸۰۷۱۶۸	-۱۱۹۳۸
۵۰ شرکت بزرگ	۲۵۳۰۰۷	۲۴۴۹۵	-۳۱۲
ارز +	قیمت (تومان)	تغییر	
دلار آمریکا	۳۶۷۶	۳۶	+
یورو	۴۰۲۵	۱۰	+
پوند	۵۴۵۰	۵	-
درهم	۹۹۹	۳	-
طلاو سکه +	قیمت	تغییر	
طرح جدید	۹۳۳۵۰۰	۹۳۵۰۰	+
طرح قدیم	۹۳۱۰۰۰	۹۳۰۰۰	+
نیم	۴۶۹۰۰۰	۱۰۰۰	+
ربع	۲۶۲۰۰۰	-	-
گرمی	۱۷۰۰۰۰	۲۰۰۰	+
گرم ۱۸ عیار	۹۵۴۱۰	۴۵	+
اونس + (دلار)	۱۰۷۶	۹۷	+

خبر کوتاه

وام ۲،۳میلیارد دلاری روسیه برای اجرای ۲ طرح عمرانی

● **فارس:** رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران از نهایی‌شدن پرداخت وام ۲،۳میلیارد دلار روسیه برای اجرای دو پروژه راه‌آهن و نیروگاه حرارتی خبر داد. محمد خزاعی با اشاره به مذاکرات مسئولان وزارت امور اقتصادی و دارایی با هیات وزارت مالیه روس، اظهار کرد: زمان بازپرداخت وام ۱۰ ساله بوده و دوران تنفس سه‌ساله برای شروع بازپرداخت پیش‌بینی می‌شود. همچنین نرخ بهره این وام زیر پنج درصد خواهد بود.

● **ایرنا:** رئیس کل بانک مرکزی گفت: بانک مرکزی در ارائه

آمار، به‌شدت، وسواس دارد. ولی‌اله سیف درباره تعیین‌تکلیف حساب‌های راكد نیز گفت: بخش نظارت و مبارزه با پول‌شویی بانک مرکزی به‌شدت به‌دنبال تعیین‌تکلیف حساب‌های راكد و بدون هویت است. بانک مرکزی برای کاهش دردرس‌های ۳۸ میلیون حساب راكد بانکی و ساماندهی آنها، از بانک‌ها خواسته است هرچه زودتر حساب‌های غیرفعال را بازنگری کرده و آنها را تعیین‌تکلیف کنند.